

איך להרוס כלכלה בריאה? מדריך למשתמש

רועי פולניצר מסביר איך להרוס כלכלה בריאה על ידי יצירת פאניקה של הציבור המתודלקת על ידי התקשורת.

כספם מתחת לבלטות של הרצפה או במקרה בתוך קופסאות ישנות של גלידה.

בשלב החמישי, מתדלקים בתקשורת פאניקה של הציבור מפני קריסת המטבע המקומי (פיחות של השקל ביחס לדולר). המטרה: להראות שהמטבע המקומי חסר כל ערך. נסביר כי היות שהן אזרחי המדינה והן משקיעים זרים פוחדים מקריסת המטבע המקומי, הרי שכאשר ישנן ציפיות לקריסת המטבע המקומי – המשקיעים הזרים שעוד נותרו בבורסה/בבנקים בארץ/בא"ח ממשלתי יחסלו את השקעותיהם ויברחו מהשקל תוך המרתו לדולר בעוד שהאזרחים יוציאו את השקלים מהפריזר/הבלטות ויורצו איתם לציניג הקרוב לביתם על מנת להמירם לדולרים (In God We Trust).

בשלב השישי, מתדרכים גורמים מדיניים וכלכליים בעולם שמדובר על על הפיכה משטרית (דיקטטורה לא פחות מכך) וכדי לתת תוקף לטענה זו מממנים מחאות ענק והפגנות גדולות שבועיות. הכל כדי ליצור תחושה של חוסר יציבות ואיבוד שליטה במדינה. כדי לא להשאיר ספק לכך שמדובר על מדינה על סף קריסה, מחתימים כלכלנים, הייטקיסטים, אנשי עסקים, גנרלים, רופאים ושלא סקטורים שונים על מכתבי אזהרה מפני תהום ובבוא. חיזוק נוסף מתקבל מראשי ממשלה לשעבר שקוראים למרי אזרחי ומדברים על מלחמת אזרחים ומ"לשעברים" אחרים שמדברים על חרוזי רעל וכתות יוריים. כמובן שממומלץ לפנות לקצינים בצבא, בהווה ובעבר, לעשות להם תידוקים ולבקש מהם לשים דרגות ולהודיע שבמלחמה הבאה אין מה לבנות עליהם.

בשלב השביעי, מתדלקים בתקשורת פאניקה של הציבור על ידי פרסום שמועות על כך שבש"כ נערך דיון תיאורטי על אפשרות לשים במעצר את ראש הממשלה ושריו ולהחליפם בממשלת חירום כמו גם דיווחים על דיונים אצל היועמ"ש היות בעניין הוצאת ראש הממשלה לנבצרות. כמובן, שאם הייתי נשכר ככלכלן על ידי, ג'ורג' סורוס, שעשה את הונו מהקרת מטבעות של מדינות על ידי עירעור יציבותן, זה בדיוק מה שהייתי מייצע לו לעשות.

ועוד משהו קטן. מציק לי שכלכלנים הולכים בעולם ומתדרכים נגד כלכלת ישראל ומפרסמים בארץ אזהרות ואיומים תוך זריעת בהלה ופאניקה. פעם אחת, מהטעם הפשוט שהם נותנים ביטוי לדעות הפוליטיות שלהם חלף לידע, להבנה ולניסיון שלהם בכלכלה ובכך הם חוטאים למקצוע. ופעם שניה שבידעם כיצד ציפיות פועלות על הכלכלה, הם מייצרים תבהלה ופאניקה לשווא כאשר תפקידם ככלכלנים הוא לסייע לייצב את הכלכלה שבה הם חיים על ידי מתן פרופורציות ויצירת ציפיות חיוביות ולא להמר נגד הכלכלה על ידי מתן ציפיות שליליות. חשוב להבין שגם אם אין כל קשר בין הרפורמה המשפטית לבין הרס הכלכלה והורדת דירוג האשראי, הרי שבמעשיהם אותם כלכלנים עוזרים דה-פקאטו לייצר קשר שכזה יש מאין על ידי בניית סנטימנט שלילי כלפי המדינה וכלכלתה. בוש.

עד כאן הבנו מדוע ציפיות יש משקל גדול מאוד בכלכלה והן נקראות על ידי הכלכלנים "תחזיות". משעה שהבנו זאת נשאלת השאלה, כיצד הורסים כלכלה בריאה?

בשלב הראשון, מגייסים את התקשורת הדיגיטלית והמודפסת המקומית והעולמית לנושא (על ידי תשלום שלמונים לכתבליבי חצר) במטרה לפמפם ללא הרף (24/7) את עניין ההפיכה המשטרית וקריסת המשק בכל המהדורות והתוכניות וכמובן לתת ביטוי להשמעת דעות רק שמחזקות את הציפיות לקריסה תוך אי מתן כל מקום לדעות אחרות.

בשלב השני, מתדלקים בתקשורת פאניקה של הציבור על ידי אזהרות מפני קריסת הבורסה (לפעמים גם נעזרים בשליחים שיבצעו מניפולציות על מדדי מניות מובילים בבורסה).

המטרה: ליצור סנטימנט שלילי בבורסה. נסביר כי היות שאף משקיע בבורסה לא רוצה לראות את ערך השקעתו יורד או נמחק כליל, הרי שכאשר ישנן ציפיות לקריסת הבורסה (במיוחד במדינה כמו שלנו שבה כל אחד מושקע בבורסה דרך קרן הפנסיה, ביטוח המנהלים, קופת הגמל, קרן ההשתלמות וקרן הנאמנות שלו) - המשקיעים יממשו (קרי, ימכרו) את אחזקותיהם בנייע בבורסה כדי להציל את כספם. באופן זה המשקיעים בעצמם יגרמו לציפיות לקריסת הבורסה להתממש. הנחת העבודה שלי היא שהמשקיעים שיוציאו את כספם מהבורסה יחפשו אלטרנטיבת השקעה בטוחה יותר ובהיתן ריבית חיובית בבנקים, הם יכניסו את כספם לפיקדונות בבנקאים.

בשלב השלישי, מתדלקים בתקשורת פאניקה של הציבור על ידי אזהרות מפני קריסת הבנקים והמערכת הפיננסית. המטרה: להראות שהבנקים אינם מקום בטוח להפקיד בו את הכסף. נסביר כי היות שאף חוסך בבנק לא רוצה לראות את כספו נעלם (מה גם שבישראל אין ביטוח פיקדונות להבדיל ממדינות אחרות כמו ארה"ב למשל), הרי שכאשר ישנן ציפיות לקריסת בנקים – החוסכים יממשו את כספם מהבנקים רק כדי להציל את כספם. באופן זה החוסכים בעצמם יגרמו לציפיות לקריסת הבנקים להתממש. הנחת העבודה שלי היא שהחוסכים שיוציאו את כספם מהבנקים אולי ישקיעו את כספם באיגרות חוב של ממשלת ישראל או במק"מ של בנק ישראל.

בשלב הרביעי, מתדלקים בתקשורת פאניקה של הציבור מפני הורדת דירוג האשראי של המדינה. המטרה: להראות שהמדינה איננה מקום בטוח להשקיע בו (לא בחברות, לא בבנקים ולא בא"ח ממשלתי). נסביר כי היות שאף משקיע זר לא רוצה לראות את השקעתו נמחקת בגלל פשיטת רגל, שמיטת חובות או התכחשות לחוב על ידי מדינה, הרי שכאשר ישנן ציפיות להורדת דירוג האשראי של המדינה – המשקיעים הזרים יממשו את כספם מהשקעות במדינה או בא"ח מדינה כדי להציל את כספם. באופן זה המשקיעים הזרים בעצמם יגרמו לציפיות להורדת דירוג האשראי של המדינה להתממש. הנחת העבודה שלי היא שהמשקיעים המקומיים יתחילו להחזיק את

כלכלן אני נשאל מדי יום, כיצד זה אני סבור שהרפורמה המשפטית לא תהרוס את הכלכלה בשעה שכל הכלכלנים (בה' הידיעה) מזהירים מהקשר הגורדי שבין השניים ומקריסת הכלכלה, קריסת השקל, כאוס ברחובות, בורסה קורסת והורדת דירוג אשראי של ישראל לרמה של עיראק או סוריה.

התשובה שלי היא שהכל מתחיל מציפיות. כבר בסמסטר הראשון בתואר בכלכלה מלמדים את הסטודנטים בדרכים שונות כיצד הכלכלה מושגת ומונעת מציפיות. אם אתה ככלכלן רוצה לגרום לכלכלה לנוע בכיוון מסוים – תשחק בציפיות של המשקיעים ותגרום לדברים לזוז בכיוון הרצוי לך.

יבוא האדם הסביר וישאל, אם אני אצפה שהיורו יעלה מחרתיים אז הוא באמת יעלה? סביר מאוד שלא, זה לא יקרה, אבל בכלכלה יש המון שחקנים ופרמטרים שאינם דטרמיניסטיים (קרי, קבועים וידועים מראש) ופרמטרים (קרי, קבועים לאורך זמן), אשר ניתן להשפיע על הציפיות של השחקנים לגביהם ולגרום לאותם שחקנים להשפיע על הפרמטרים הללו (כגון: מחירי ניירות ערך, שערי חליפין, מדדי מחירים, כושר פירעון).

חשוב להבין שהציפיות הם ה"מלך" בכלכלה. דוגמא טובה לכך היא למשל משקיעים מתוחכמים שמשקיעים בחברות הזנק (start-ups) הגם שלאותן חברות אין לא מכירות ואפילו לא מוצר למכור. אז על מה ולמה אותם משקיעים מחליטים להשקיע בחברות מעין אלו? מהטעם הפשוט, שבכלכלה עסקאות מבוצעות על בסיס העתיד ולא על בסיס העבר או ההווה.

באומרי "על בסיס העתיד" כוונתי היא לציפיות ותחזיות. כלומר, המשקיעים הללו לא מסתכלים על העבר אלא על העתיד. ולכן כאשר הם משקיעים בחברות סטארט-אפ לא ממש מעניין אותם שכרע אין לחברות הללו מוצר או מכירות, זה בקטנה, הם למעשה מאמינים בעתיד של אותן חברות ויש להן ציפיות חיוביות לגבי אותן חברות, ציפיות המתבססות על תחזיות סובייקטיביות. והרי לכם כלכלה שמונעת מציפיות.

אבל למה לכתוב רחוק, ניקח דוגמא פשוטה יותר. כאשר מישוה קונה רכב יד שנייה ומספרים לו שהרכב הוא "בובה של רכב" (יד שנייה מרופא) ושנסעו איתו ממטולה לאילת כל חודש, הלוח חוזר ולא היו איתו בעיות – זה לא מה שגורם לאותו קונה לרכוש את הרכב. מה שגורם לקונה לרכוש את הרכב אלו הן הציפיות והתחזיות שלו לגבי ביצועי הרכב כמו גם האמונה שלו בכך שגם הוא יוכל לנהוג ברכב הנרכש ממטולה לאילת ובחזרה ללא בעיות. כלומר, גם קניית רכב מבוססת על ציפיות ועל העתיד ולא על סיפורי מעשיות ועל העבר. הוא הדין לגבי עסקאות מקרקעין כאשר קונים קרקע שאין עליה שום דבר, קונים מתוך ציפייה לבנות עליה בניין ולמכור דירות או מתוך ציפיות לעליית ערך הקרקע.